

2013-12-02

Rapportering av Bilaga 3, Text. Konsekvensbeskrivning av effekterna av en översvämning i Kungsbacka tätort, Hallands län.

Namn på utpekad ort: Kungsbacka

Namn på vattendrag/sjö: Kungsbackaån

Flöde: 50-årsflöde

Bakgrund

Kungsbacka tätort översvämmades senast i december 2006. Då drabbades bland annat enskilda fastigheter, ett köpcentrum och samhällsviktig verksamhet såsom äldreboende, stadshus och dagvatten- och spillvattensystemet.

Sedan dess har flera åtgärder vidtagits för att minska konsekvenserna bland annat genom att säkra fastigheter med en skyddsmur, upprätta ett förvarningssystem med flödesmätare, regn- och havsvattenprognoser och införskaffa mobil skyddsutrustning. Fler invallningar planeras i nuläget. Hanteringsförmågan har därmed förbättrats i Kungsbacka.

Påverkan på människors hälsa

Risk för påverkan på människors hälsa utifrån antalet personer direkt berörda.

Vid ett 50-årsflöde är konsekvenserna mycket begränsade utifrån berörd nattbefolkning. Inga personer kommer att påverkas direkt där de bor, men kartan visar dock att befolkning finns i närheten av de översvämmade områdena. Vattnet breder ut sig främst i områden norr om Varla och på obebyggd mark norr om Kungsmässan (köpcentrum).

Risk för direkta och indirekta effekter som påverkar människors hälsa

Det är svårt att bedöma de direkta och indirekta effekterna på människors hälsa. Bedömningen för Kungsbacka har utgått från vissa sektorer inom samhällsviktig verksamhet. Anläggningarna inom dricksvattenförsörjning påverkas inte av ett 50-års flöde. Avloppssystemet kan påverkas endast vid elbortfall då vattnet från översvämningen i sådana fall kan rinna in i avloppssystemet. Ett 50-årsflöde orsakar dock inte avbrott i elförsörjningen, inte heller i avfallshanteringen, tele- och IT-kommunikationer eller i gasförsörjningen. Fjärrvärmeverket påverkas inte av 50-årsflödet, men det är oklart hur distributionen påverkas. Gasförsörjningen påverkas inte.

Enligt Statens geotekniska instituts (SGI) översiktliga kartering av förutsättningarna för skred (stabilitetsförhållanden) längs Kungsbackaån med biflöden så klassas större delen längs med ån som stabilitetszon IÖ.¹ Detta är den högsta klassningen och den innebär att det finns förutsättningar för initialskred och att området kan översvämmas med återkomsttiden 100 år. Områdena i denna zon består av lera och silt i dagen eller täckt med överlagrande jord och har en lutning över 1:10. Dessa områden finns i störst utsträckning där biflöden möter Kungsbackaån och vid åns mynning. Det finns samhällsviktig verksamhet som omfattas av IÖ-zonen vid ett av biflödena. Det går dock inte att bedöma hur stor risken är eller hur ett 50-årsflöde påverkar risken.

Risk för påverkan på samhällets förmåga att upprätthålla service, administration, räddningstjänst, skola och omsorg

Vid ett 50-årsflöde bedöms konsekvenserna för kommunal service bli mycket begränsade. Den kommunala servicen påverkas inte.

Vid ett 50-årsflöde bedöms konsekvenserna för miljön och samhället bli mycket begränsade.

Beskrivning av konsekvenser för ekonomisk verksamhet

Konsekvenserna för påverkan för fastighetsägare

Det är få fastigheter som påverkas och få av dessa är huvudbyggnader och bostäder. De flesta fastigheterna ligger i innerstaden.

Konsekvenserna för infrastruktur

Vid 50-årsflöde drabbas inga större transportleder, men en industriväg och mindre delar av cykelvägar påverkas. Broarna över Kungsbackaån drabbas inte. Områdena nedanför broarna till Västkustbanan, som är riksintresse för järnväg, svämmer över i någon mån. Enligt Trafikverket påverkas inte tågtrafiken. En del diken kan svämmas över vilket kan kräva hastighetsnedsättning.

Påverkan på areella näringar

Odlingsmark och skogsmark påverkas inte.

Påverkan på särskilt berörd bransch/anläggning

Vid ett 50-årsflöde påverkas inga arbetstillfällen direkt av översvämningen. Dock så påverkas industriområdet i Varla, men endast genom att en gång- och cykelväg översvämmas. Ingen av fastigheterna påverkas.

¹ Fallsvik, J., Hågeryd, A.-C., [2007], GIS-baserad översiktlig kartering av förutsättningarna för skred längs Kungsbackaån med biflöden, Consultant task on commission by the Kungsbacka Municipality, SGI Reg. No. 2-0605-0329

Vid ett 50-årsflöde bedöms konsekvenserna för ekonomisk verksamhet bli mycket begränsade.

Påverkan från IED/IPPC anläggningar

I Kungsbacka tätort finns inga IED/IPPC anläggningar.

Risk för förorening

Källorna till risk för förorening och påverkan

Inom 50-årsflödet finns fåtal källor till risk för förorening. Förorenad mark av riskklass 1 eller 2, tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet eller Sevesoverksamhet² översvämmas inte. Föroreningar kan däremot ändå komma att spridas, bland annat från förorenat dagvattnen. Dagvatten kan bland annat innehålla olja och tungmetaller, t.ex. kadmium, krom, koppar, nickel och zink.

Påverkan på miljön generellt av föroreningar från dessa källor

Föroreningar i dagvattnet kan ha negativ inverkan på mark, sjöar och vattendrag. Eftersom det är oklart hur mycket föroreningar det finns och hur de sprids är det svårt att bedöma vilka konsekvenser det blir vid en översvämning i området. Utsläpp av föroreningar ökar risken för negativa vattenkemiska och vattenfysikaliska förändringar. Förorening av vattnet, till exempel i form av grumling och utsläpp av olja, kemikalier och metaller, kan skada rev, vegetation och livsmiljön för akvatiska organismer. Petroleumprodukter kan påverka centrala nervsystemet och vissa är också cancerogena.

Påverkan på skyddade områden, utpekade särskilt känsliga områden, Natura 2000 områden, Naturreservat, vattenskyddsområden mm.

Inom riskområdet för 50-årsflöde finns inga skyddade områden såsom Natura 2000 områden, naturreservat, vattenskyddsområden, utan endast ett känsligt område för näringsbelastning (UWWT-direktivet). Det kan påverkas av eventuella föroreningar från dagvattnet uppströms.

Påverkan på nuvarande ekologisk och kemisk vattenstatus

Den del av Kungsbackaån som ligger inom området för översvämningsrisk har måttlig ekologisk status, den kemiska statusen uppnår ej god. Då ingen miljöfarligverksamhet eller några identifierade förorenade områden riskklass 1 eller 2 finns inom 50-årsflödet, finns det därmed inte heller någon förväntad stor spridning av föroreningar. Däremot skulle föroreningar från dagvattnet kunna försämra vattendragets ekologiska och kemiska status.

² Enligt lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

Rolfsån har god ekologisk status men liksom för Kungsbackaån uppnår den kemiska statusen ej god. Längs med den delen av Rolfsån som ingår i området finns ingen förväntad spridning av föroreningar.

Beskriv annan påverkan som kan uppkomma vid en omfattande översvämning

Höga flöden och översvämningar gör att humusämnen i sediment och mark dras ut i vattnet vilket ger en försämrad vattenkvalitet genom ökad grumlighet och färg. Den ökade humustransporten kan också leda till att partikelbundna föroreningar dras med och på det sättet kan påverka vattenkvalitén ytterligare.

Påverkan på kulturarvet

Vid ett 50-årsflöde påverkas ytterkanten av Kungsbacka innerstad som är riksintresse för kulturmiljövården, ett kyrkligt kulturminne genom Kungsbacka gamla kyrkogård samt fasta fornlämningar med utberedning i huvudsak under mark.